

Werke und Tage

- [1] μοῦσαι Πιερίθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,
[2] δεῦτε Δύ' ἐννέπετε, σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι.
[3] ὅν τε διὰ βροτὸν ἄνδρες ὅμῶς ἄφατοι τε φατοί τε,
[4] ὥητοι τ' ἄρρητοι τε Διὸς μεγάλοιο ἔκητι.
[5] ὥα μὲν γὰρ βριάει, ὥα δὲ βριάοντα χαλέπτει,
[6] ὥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄδηλον ἀέξει,
[7] ὥεῖα δέ τ' ιθύνει σκολιὸν καὶ ἀγήνορα κάρφει
[8] Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, δις ὑπέρτατα δώματα ναίει.
[9] κλῦθι ἴδων ἀίων τε, δίκῃ δ' ἶθυνε θέμιστας
[10] τύνη· ἔγὼ δέ κε Πέρση ἐτήτυμα μυθησαίμην.
[11] οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην Ἔριδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
[12] εἰσὶ δύω· τὴν μὲν κεν ἐπαινήσεις νοήσας,
[13] ἡ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
[14] ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
[15] σχετλή· οὕτις τίν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
[16] ἀθανάτων βουλήσιν Ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
[17] τὴν δ' ἐτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νὺξ ἐρεβεννή,
[18] θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίγυος, αἰθέρι ναίων,
[19] γαίης τ' ἐν βίζησι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω·
[20] ἡ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμῶς ἐπὶ ἔργον ἐγείρει·
[21] εἰς ἔτερον γάρ τίς τε ἵδεν ἔργοιο χατίζων
[22] πλούσιον, δις σπεύδει μὲν ἀρώμεναι ἡδὲ φυτεύειν
[23] οἴκον τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῦ δέ τε γείτονα γείτων
[24] εἰς ἄφενος σπεύδοντ'. ἀγαθὴ δ' Ἔρις ἥδε βροτοῖσιν.
[25] καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων,
[26] καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῶ.
[27] ὡς Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ,
[28] μηδέ σ' Ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
[29] νείκε' ὁπιπεύοντ' ἀγορῆς ἐπακουὸν ἔόντα.
[30] ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων
[31] ὥτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπιητανὸς κατάκειται
[32] ὥραιος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν.
[33] τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
[34] κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σὸι δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
[35] ὥδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὐθὶ διακρινώμεθα νεῖκος
[36] ιθείησος δίκης, αἱ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
[37] ἥδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ', ἄλλα τε πολλὰ
[38] ἀρπάζων ἐφόρεις μέγα κυδαίνων βασιλῆας
[39] δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.
[40] νήπιοι, οὐδὲ ἵσασιν δσῷ πλέον ἡμισυ παντὸς
[41] οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὅνειαρ.
[42] κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν.
[43] ὥηδίνως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσσαιο,
[44] ὥστε σε κείς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἔόντα·
[45] αἴψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
[46] ἔργα βιῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
[47] ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὸς ἥσιν,
[48] ὅττι μιν ἔξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης·
[49] τοῦνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά,

- [50] κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὔτις ἔնτος πάϊς Ἰαπετοῖο
[51] ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόντος
[52] ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
[53] τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
[54] "Ιαπετιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδῶς,
[55] χαίρεις πῦρ κλέψας καὶ ἐμάς φρένας ἡπεροπεύσας,
[56] σοὶ τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισιν.
[57] τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν, ὃ κεν ἄπαντες
[58] τέρπωνται κατὰ θυμὸν ἐδὼν κακὸν ἀμφαγαπῶντες."
[59] ὃς ἔφατ', ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
[60] Ἡφαιστὸν δ' ἐκέλευσε περικλυντὸν δῆτι τάχιστα
[61] γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
[62] καὶ σθένος, ἀθανάτης δὲ θεῆς εἰς ὥπα ἔισκειν
[63] παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
[64] ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἰστὸν ὑφαίνειν·
[65] καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέην Ἀφροδίτην
[66] καὶ πόθον ἀργαλέον καὶ γυιοβόρους μελεδώνας·
[67] ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[68] Ἐρμείην ἱνωγε, διάκτορον ἀργεῖφόντην.
[69] ὃς ἔφατ', οἱ δ' ἐπίθοντο Διὸς Κρονίωνι ἄνακτι
[70] αὐτίκα δ' ἐκ γαῖης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
[71] παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον Κρονίδεω διὰ βουλάς·
[72] ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
[73] ἀμφὶ δὲ οἱ Χάριτές τε θεὰς καὶ πότνια Πειθῶ
[74] ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροὶ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
[75] Ὁραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσι εἰαρινοῖσιν.
[76] πάντα δέ οἱ χροὶ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη·
[77] ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος ἀργεῖφόντης
[78] ψεύδεά θ' αίμαλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[79] τεῦξε Διὸς βουλῆσι βαρυκτύπον· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
[80] θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμην δὲ τήνδε γυναῖκα
[81] Πιανδώρην, δῆτι πάντες Όλυμπια δώματ' ἔχοντες
[82] δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
[83] αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἴπον ἀμήχανον ἔξετέλεσσεν,
[84] εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν ἀργεῖφόντην
[85] δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
[86] ἔφράσαθ' ὃς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς μή ποτε δῶρον
[87] δέξασθαι πὰρ Ζηνὸς Όλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
[88] ἔξοπίσω, μή πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται·
[89] αὐτὰρ δὲ δεξάμενος, δῆτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
[90] πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
[91] νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο
[92] νούσων τ' ἀργαλέων, αἵ τ' ἀνδράσι κῆρας ἔδωκαν.
[93] αἴψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
[94] ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
[95] ἔσκεδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
[96] μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν
[97] ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χείλεσιν οὐδὲ θύραζε
[98] ἔξεπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο
[99] αἰγιόχου βουλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο.
[100] ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται·
[101] πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·

- [102] νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ, αἱ δ' ἐπὶ νυκτὶ
- [103] αὐτόματοι φοιτῶσι κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
- [104] σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἔξελετο μητίετα Ζεύς.
- [105] οὕτως οὕ τι πη ἔστι Διὸς νόον ἔξαλέασθαι.
- [106] εἰ δ' ἔθέλεις, ἔτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
- [107] εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν
- [108] ὡς ὁμόθεν γεγάσι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι.
- [109] χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
- [110] ἀθάνατοι ποίησαν Ὄλύμπια δώματ' ἔχοντες.
- [111] οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἥσαν, δτ' οὔρανῷ ἐμβασίλευεν.
- [112] ὕστε θεοὶ δ' ἔζωντις ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
- [113] νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ διέγοις, οὐδέ τι δειλὸν
- [114] γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὄμοιοι
- [115] τέρποντ' ἐν θαλίησι, κακῶν ἐκτοσθεν ἀπάντων.
- [116] θνῆσκον δ' ὕσθι ὕπνῳ δεδημηένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
- [117] τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
- [118] αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημὸι
- [119] ἥσυχοι ἔργον ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
- [120] αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
- [121] τοὶ μὲν δαίμονες ἀγνοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν
- [122] ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
- [123] οἵ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
- [124] ἡέρα ἐσσάμενοι πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἰαν,
- [125] πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήϊον ἔσχον.
- [126] δεύτερον αὔτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
- [127] ἀργύρεον ποίησαν Ὄλύμπια δώματ' ἔχοντες,
- [128] χρυσέω οὕτε φυὴν ἑναλίγκιον οὕτε νόημα·
- [129] ἀλλ' ἔκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῆ
- [130] ἐτρέφετ' ἀτάλλων, μέγα νήπιος, ὃς ἐνὶ οἴκῳ·
- [131] ἀλλ' ὅτις ἄρ' ἡβῆσαι τε καὶ ἡβῆς μέτρον ἵκοιτο,
- [132] παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
- [133] ἀφραδίης· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
- [134] ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδὲ ἀθανάτους θεραπεύειν
- [135] ἡθελον οὐδὲ ἔρδειν μακάρων ιεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
- [136] ἦ θέμις ἀνθρώποις κατὰ ἡθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
- [137] Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος, οὕνεκα τιμᾶς
- [138] οὐκ ἔδιδον μακάρεσσι θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
- [139] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
- [140] τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται,
- [141] δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
- [142] Ζεὺς δὲ πατήρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
- [143] χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέω οὐδὲν ὄμοιον,
- [144] ἐκ μελιάν, δεινόν τε καὶ ὕβριμον· οἷσιν Ἀρηος
- [145] ἔργον ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες, οὐδέ τι σῖτον
- [146] ἡσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν.
- [147] ἀπλαστοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄπτοι
- [148] ἔξ ὕμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
- [149] τῶν δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἴκοι,
- [150] χαλκῷ δ' ειργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
- [151] καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρησι δαμέντες
- [152] βῆσαν ἐς εύρωεντα δόμον κρυεροῦ Άίδαο,
- [153] νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἔόντας

- [154] εῖλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἡλείοιο.
[155] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
[156] αὗτις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
[157] Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιότερον καὶ ἄρειον,
[158] ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οὐκανταί
[159] ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
[160] καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
[161] τοὺς μὲν ὑφ' ἐπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμῆδι γαίῃ,
[162] ὥλεσε μαρναμένους μήλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο,
[163] τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
[164] ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἐλένης ἔνεκ' ἡῦκόμοιο.
[165] ἔνθ' ἡ τοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε
[166] τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἥθε' ὀπάσσας
[167] Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
[168] καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[169] ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ὡκεανὸν βαθυδίνην,
[170] ὅλβιοι ἡρωες, τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
[171] τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[172] μηκέτ' ἔπειτ' ὥφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
[173] ἀνδράσιν, ἀλλ' ἡ πρόσθε θανεῖν ἡ ἔπειτα γενέσθαι.
[174] νῦν γὰρ δὴ γένος ἔστι σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἵμαρ
[175] παύσονται καμάτου καὶ διζύοις οὐδέ τι νύκτωρ
[176] φθειρόμενοι χαλεπάς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
[177] ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
[178] Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
[179] εὗτ' ἀν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
[180] οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν διοῖος οὐδέ τι παῖδες
[181] οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκω καὶ ἔταιρος ἔταιρω,
[182] οὐδὲ κασίγνητος φίλοις ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ.
[183] αἴψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.
[184] μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι,
[185] σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οὕ γε
[186] γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν.
[187] χειροδίκαι· ἔτερος δ' ἔτέρου πόλιν ἔξαλαπάξει.
[188] οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται οὐδὲ δικαίου
[189] οὐδ' ἀγαθοῦ, μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
[190] ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ· καὶ αἰδῶς
[191] οὐκ ἔσται, βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα
[192] μύθοισι σκολοπῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὁμεῖται.
[193] ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν δίζυροῖσιν ἄπασι
[194] δυσκέλαδος κακόχαρτος διμαρτήσει στυγερώπης.
[195] καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εύρυοδείης
[196] λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν
[197] ἀθανάτων μετὰ φύλον ἵτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
[198] Αἰδῶς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
[199] θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
[200] νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσιν ἔρεω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
[201] ὥδ' Ἱρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
[202] ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων ὀνύχεσσι μεμαρπώς.
[203] ἦ δ' ἐλεόν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
[204] μύρετο· τὴν δὲ γ' ἐπικρατέως πρὸς μύθον ἔειπεν·
[205] "δαιμονίη, τί λέληκας ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων·

- [206] τῇ δ' εῖς ἦ σ' ἀν ἔγω περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν·
[207] δεῖπνον δ', αἱ κ' ἔθέλω, ποιήσομαι ἡὲ μεθῆσω.
[208] ἄφρων δ', ὃς κ' ἔθέλη πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν·
[209] νίκης τε στέρεται πρός τ' αἰσχεσιν ἄλγεα πάσχει."
[210] ὡς ἔφατ' ὥκυπέτης Ἱρηξ, τανυσίπτερος ὅρνις.
[211] ὡς Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης μηδ' ὕβριν ὅφελλε·
[212] ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῶ βροτῶ, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
[213] ὥριδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς
[214] ἐγκύρωσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἐτέρηφι παρελθεῖν
[215] κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἵσχει
[216] ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
[217] αὐτίκα γὰρ τρέχει Ὄρκος ἄμμα σκολιῆσι δίκησιν·
[218] τῆς δὲ Δίκης ρόθος ἐλκομένης ἦ κ' ἄνδρες ἄγωσι
[219] δωροφάγοι, σκολιῆς δὲ δίκης κρίνωσι θέμιστας·
[220] ἦ δ' ἔπειται κλαίουσα πόλιν καὶ ἥθεα λαῶν,
[221] ἡέρα ἐσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
[222] οἴ τε μιν ἐξελάσωσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
[223] οὖ δὲ δίκας ξενοισι καὶ ἐνδῆμοισι διδοῦσιν
[224] ιθείας καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
[225] τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
[226] εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
[227] ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς·
[228] οὐδέ ποτ' ίθυδίκησι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ
[229] οὐδ' ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
[230] τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὔρεσι δὲ δρῦς
[231] ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
[232] είροπόκοι δ' δῖες μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
[233] τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι·
[234] θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ' ἐπὶ νηῶν
[235] νίσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[236] οἵ δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
[237] τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
[238] πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
[239] ὅστις ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάσται.
[240] τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπίγαγε πῆμα Κρονίων,
[241] λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
[242] οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἴκοι
[243] Ζηνὸς φραδμοσύνησιν Ὀλυμπίου· ἄλλοτε δ' αὗτε
[244] ἦ τῶν γε στρατὸν εύρυν ἀπώλεσεν ἦ δ' γε τεῖχος
[245] ἦ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῶν.
[246] ὡς βασιλῆς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
[247] τήνδε δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἔόντες
[248] ἀθάνατοι φράζονται δσοι σκολιῆσι δίκησιν
[249] ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες.
[250] τρὶς γὰρ μύριοι εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
[251] ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
[252] οἴ ρα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
[253] ἡέρα ἐσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἰαν.
[254] ἦ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διός ἐκγεγαύῖα,
[255] κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
[256] καὶ ρό' ὄπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,
[257] αὐτίκα πὰρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι

- [258] γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκων νόον, ὅφρ' ἀποτείσῃ
[259] δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων οὐ λυγρὰ νοεῦντες
[260] ἄλλη παρκλίνωσι δίκας σκολιῶς ἐνέποντες.
[261] ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆς, ίθύνετε μύθους,
[262] δωροφάγοι, σκολιέων δὲ δικέων ἐπὶ πάγχυ λάθεσθ
[263] οὖτος κακὰ τεύχει ἀνήρ ἄλλω κακὰ τεύχων,
[264] ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
[265] πάντα ἰδῶν Διὸς ὁφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας
[266] καί νυ τάδ', αἴ κ' ἔθέλησ', ἐπιδέρκεται, οὐδέ εἰ λάθει
[267] οἶην δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἔέργει.
[268] νῦν δὴ ἐγὼ μῆτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
[269] εἴην μῆτ' ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν ἄνδρα δίκαιον
[270] ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἔξει.
[271] ἄλλὰ τά γ' οὕπω ἔολπα τελεῖν Δία μητιόεντα.
[272] ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῆσαι
[273] καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δὲ ἐπιλήθεο πάμπαν.
[274] τόνδε γάρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
[275] ἵθύσαι μὲν καὶ θηρὸι καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς
[276] ἔσθειν ἄλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἔστι μετ' αὐτοῖς·
[277] ἀνθρώποισι δὲ ἔδωκε δίκην, ἡ πολλὸν ἀρίστη
[278] γίνεται· εἰ γάρ τίς κ' ἔθέλη τὰ δίκαια' ἀγορεῦσαι
[279] γινώσκων, τῷ μέν τ' ὅλβον διδοῖ εὔρύοπα Ζεύς·
[280] δὲς δὲ κε μαρτυρίησιν ἐκῶν ἐπίορκον ὀμόσσας
[281] ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας νήκεστον ἀασθῆ,
[282] τοῦ δὲ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
[283] ἀνδρὸς δὲ εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
[284] σοὶ δὲς ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἔρέω, μέγα νήπιε Πέρση·
[285] τὴν μέν τοι κακότητα καὶ ἴλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
[286] ρήϊδίως· λείη μὲν ὄδός, μάλα δὲ ἐγγύθι ναίει·
[287] τῆς δὲ ἀρετῆς ἴδρωτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
[288] ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὅρθιος οἷμος ἐς αὐτὴν
[289] καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δὲ εἰς ἄκρον ἵκηται,
[290] ρήϊδή δὴ ἔπειτα πέλει, χαλεπῆ περ ἔοῦσα.
[291] οὗτος μὲν πανάριστος, δὲς αὐτῷ πάντα νοήσει
[292] φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἥσιν ἀμείνω·
[293] ἐσθλὸς δὲ αὖ κάκεινος δὲς εὖ εἰπόντι πίθηται·
[294] δὲς δὲ κε μῆτ' αὐτῷ νοέῃ μῆτ' ἄλλου ἀκούων
[295] ἐν θυμῷ βάλληται, δὲ δὲ αὔτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.
[296] ἄλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
[297] ἐργάζευ, Πέρση, δῖον γένος, ὅφρα σε Λιμὸς
[298] ἔχθαίρη, φιλέη δὲ σ' ἔϋστέφανος Δημήτηρ
[299] αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πιμπλῆσι καλιήν·
[300] Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί·
[301] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες ὅς κεν ἀεργὸς
[302] ζώῃ, κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὄργήν,
[303] οἵ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοί·
[304] ἔσθοντες· σοὶ δὲς ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
[305] ὃς κέ τοι ὠραίουβιότου πλήθωσι καλιαί.
[306] ἔξ ἔργων δὲς ἄνδρες πολύμηλοι τ' ἀφνειοί τε,
[307] καί τ' ἐργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
[308] ἔσσεαι ἡδὲ βροτοῖς· μάλα γάρ στυγέουσιν ἀεργούς.
[309] ἔργον δὲς οὐδὲν ὅνειδος, ἀεργή δέ τ' ὅνειδος.

- [310] εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
[311] πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὁπηδεῖ.
[312] δαίμονι δ' οἶος ἔησθα, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
[313] εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
[314] ἐς ἔργον τρέψας μελετᾶς βίου, ὡς σε κελεύω.
[315] αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
[316] αἰδὼς, ἦ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἥδ' ὀνίνησιν·
[317] αἰδὼς τοι πρὸς ἀνολβίην, θάρσος δὲ πρὸς ὅλβω.
[318] χρήματα δ' οὐχ ἀρπακτά, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
[319] εἰ γάρ τις καὶ χεροὶ βίη μέγαν ὅλβον ἔληται,
[320] ἦ δ' γ' ἀπὸ γλώσσης ληίσσεται, οἵᾳ τε πολλὰ
[321] γίνεται, εὔτ' ἀν δῆ κέρδος νόσου ἔξαπατήσῃ
[322] ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείη κατοπάζῃ,
[323] ὃεια δέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἴκον
[324] ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὅλβος ὁπηδεῖ.
[325] ισονον δ' ὃς θ' ἵκέτην ὃς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει,
[326] ὃς τε κασιγνήτοι ἔοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνη
[327] κρυπταδίης εὐνῆς ἀλόχου, παρακαΐα ρέζων,
[328] ὃς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνητ' ὀρφανὰ τέκνα,
[329] ὃς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ
[330] νεικείη χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσι·
[331] τῷ δ' ἦ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
[332] ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
[333] ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν.
[334] κὰδ δύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
[335] ἀγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
[336] ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θύεσσί τε ἰλάσκεσθαι,
[337] ἡμὲν δτ' εὐνάζῃ καὶ δτ' ἀν φάος ἱερὸν ἔλθη,
[338] ὡς κέ τοι Ἰλασιν κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
[339] ὄφρ' ἄλλων ὠνῆι κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
[340] τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἔχθρὸν ἐᾶσαι·
[341] τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν δστις σέθεν ἐγγύθι ναίει·
[342] εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγκώμιον ἄλλο γένηται,
[343] γείτονες ἄζωστοι ἔκιν, ζώσαντο δὲ πηοί.
[344] πῆμα κακὸς γείτων, δσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ·
[345] ἔμμορέ τοι τιμῆς ὃς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ·
[346] οὐδ' ἀν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εῖη.
[347] εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εὖ δ' ἀποδοῦναι,
[348] αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώιον αῖ κε δύνηαι,
[349] ὡς ἀν χρηίζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρκινον εύρης.
[350] μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἵστησι.
[351] τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
[352] καὶ δόμεν ὃς κεν δῷ καὶ μὴ δόμεν ὃς κεν μὴ δῷ·
[353] δώτη μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτη δ' οὐ τις ἔδωκεν·
[354] δῶς ἀγαθή, ἄρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα·
[355] δς μὲν γάρ κεν ἀνήρ ἐθέλων, δ γε καὶ μέγα, δώῃ,
[356] χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται δν κατὰ θυμόν·
[357] δς δέ κεν αὐτὸς ἔληται ἀναιδείηφι πιθήσας,
[358] καὶ τε σμικρὸν ἔόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἥτορ.
[359] εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο
[360] καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο·
[361] δς δ' ἐπ' ἔόντι φέρει, δ δ' ἀλέξεται αἴθοπα λιμόν.

- [362] ούδε τό γ' είν **οἴκω** κατακείμενον **άνέρα** κήδει·
[363] οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν.
[364] ἔσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
[365] χρηζειν ἀπεόντος· ἂ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
[366] **ἀρχομένου** δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
[367] μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδώ.
[368] **μισθὸς** δ' ἀνδρὶ φίλω εἰρημένος ἄρκιος ἔστω·
[369] καί τε **κασιγνήτῳ** γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι·
[370] **πίστεις** δ' ἄρα θύμῶς καὶ ἀπιστίαι ὥλεσαν ἄνδρας.
[371] μηδὲ **γυνή** σε νόον πυγοστόλος ἔξαπατάτω
[372] **αίμιλα** κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα **καλιήν**.
[373] δος δὲ **γυναικὶ** πέποιθε, πέποιθ' δ γε φιλήτησιν.
[374] **μουνογενῆς** δὲ πάϊς εἴη πατρῶιν **οἴκον**
[375] φερβέμεν· ὡς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισιν·
[376] **γηραιός** δὲ θάνοι **ἔτερον παῖδ'** ἐγκαταλείπων.
[377] **ῥεῖα** δέ κεν πλεόνεσσι πόροι **Ζεὺς** ἄσπετον δλβον·
[378] πλείων μὲν πλεόνων μελέτῃ, μείζων δ' ἐπιθήκη.
[379] σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἔέλδεται ἐν φρεσὶ σῆσιν,
[380] ὕδ' ἔρδειν, καὶ **ἔργον** ἐπ' **ἔργῳ** ἔργαζεσθαι.
[381] **Πληϊάδων Άτλαγενέων** ἐπιτελλομενάων
[382] **ἄρχεσθ'** ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.
[383] αἱ δή τοι **νύκτας** τε καὶ **ῆματα** τεσσαράκοντα
[384] **κεκρύφαται**, αὔτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
[385] φαίνονται τὰ πρώτα χαρασσομένοιο **σιδήρου**.
[386] οὔτός τοι **πεδίων** πέλεται νόμος οἵ τε θαλάσσης
[387] ἐγγύθι **ναιετάουσ'** οἵ τ' **ἄγκεα** βησσήεντα
[388] πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα **χῶρον**,
[389] ναίουσιν· γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βωτεῖν,
[390] γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ **χ' ὥρια πάντ'** ἐθέλησθα
[391] **ἔργα** κομίζεσθαι **Δημήτερος**, ὡς τοι **ἔκαστα**
[392] **ἄρι'** ἀέξηται, μή πως τὰ μέταζε **χατίζων**
[393] πτώσσης **ἄλλοτρίους οἴκους** καὶ μηδὲν **άνύσσης**.
[394] ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἔμ' ἥλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω
[395] ούδ' ἐπιμετρήσω· ἔργαζευ, νήπιε **Πέρση**,
[396] **ἔργα** τά τ' **άνθρωποισι θεοὶ** διετεκμήραντο,
[397] μή ποτε σὺν **παίδεσσι γυναικί** τε θυμὸν **άχεύων**
[398] **ζητεύης βίοτον** κατὰ **γείτονας**, οἱ δ' **άμελῶσιν**.
[399] δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα **τεύξεαι**· ἦν δ' **ἔτι λυπῆς**,
[400] **χρῆμα** μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ' **ἐτώσια πόλλ'** ἀγορεύσεις,
[401] **ἄχρεῖος** δ' **ἔσται** **ἐπέων νομός**. ἀλλά σ' **ἄνωγα**
[402] φράζεσθαι **χρειῶν** τε λύσιν λιμοῦ τ' **ἀλεωρήν**.
[403] **οἴκον** μὲν πρώτιστα **γυναικά** τε βοῦν τ' **ἀροτῆρα**,
[404] **κτητήν**, οὐ γαμετήν, ἥτις καὶ **βουσὶν** **ἔποιτο**,
[405] **χρήματα** δ' εἰν **οἴκω** πάντ' **ἄρμενα** ποιήσασθαι,
[406] μὴ σὺ μὲν **αἰτής ἄλλον**, δ' **ἀρνῆται**, σὺ δὲ τητῷ,
[407] ἡ δ' **ώρη** παραμείβηται, μινύθη δέ τοι **ἔργον**.
[408] μηδ' **άναβάλλεσθαι** ἔς τ' **αὔριον** ἔς τε **ἔνηφι**.
[409] οὐ γὰρ **έτωσιοεργὸς ἀνήρ** πίμπλησι **καλιήν**
[410] ούδ' **άναβαλλόμενος** μελέτῃ δέ τοι **ἔργον** ὄφελλει·
[411] αἰεὶ δ' **άμβολιεργὸς ἀνήρ** **ἄτησι** παλαίει.
[412] **ῆμος** δὴ **λήγει** **μένος** **όξεος** **ἥελίοιο**
[413] **καύματος** **ἰδαλίμου**, μετοπωρινὸν ὄμβρήσαντος

- [414] Ζηνὸς ἔρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρῶς
- [415] πολλὸν ἐλαφρότερος· δὴ γὰρ τότε Σείριος ἀστήρ
- [416] βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
- [417] ἔρχεται ἡμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ·
- [418] τῆμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
- [419] ὕλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει·
- [420] τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὥρια ἔργα·
- [421] ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὕπερον δὲ τρίπηχυν,
- [422] ἄξονα δ' ἐπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὔτω·
- [423] εὶ δέ κεν ὁκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦράν κε τάμοιο.
- [424] τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἀμάξῃ,
- [425] πόλλ' ἐπικαμπύλᾳ κἄλᾳ· φέρειν δὲ γύην, δτ' ἀν εὔρης,
- [426] εἰς οἴκον, κατ' ὅρος διζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν,
- [427] πρίνινον· δς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν,
- [428] εὗτ' ἀν Ληθανάίς δμῶος ἐν ἐλύματι πήξας
- [429] γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἰστοβοῆι.
- [430] δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἴκον,
- [431] αὐτόγυνον καὶ πηκτόν, ἐπεὶ πολὺ λώιον οὔτω·
- [432] εἴ χ' ἔτερον γ' ἄξαις, ἔτερόν κ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
- [433] δάφνης δ' ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἰστοβοῆες.
- [434] δρυὸς ἔλυμα, πρίνου δὲ γύην. βόε δ' ἐνναετήρω
- [435] ἄρσενε κεκτῆσθαι· τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
- [436] ἥβης μέτρον ἔχοντε· τῷ ἐργάζεσθαι ἀρίστῳ.
- [437] οὐκ ἀν τῷ γ' ἐρίσαντε ἐν αὖλακι κὰμ μὲν ἄροτρον
- [438] ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὐθὶ λίποιεν.
- [439] τοῖς δ' ἄμα τεσσαρακονταετής αἰζηδὸς ἔποιτο
- [440] ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὁκτάβλωμον,
- [441] δς κ' ἔργου μελετῶν ιθείην αὔλακ' ἐλαύνοι,
- [442] μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
- [443] θυμὸν ἔχων· τοῦ δ' οὕ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
- [444] σπέρματα δάσσασθαι καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι·
- [445] κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὁμήλικας ἐπτοίηται.
- [446] φράζεσθαι δ', εὗτ' ἀν γεράνου φωνὴν ἐπακούσῃς
- [447] ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγύνης,
- [448] ἡ τ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει καὶ χείματος ὥρην
- [449] δεικνύει ὁμβρηροῦ, κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω·
- [450] δὴ τότε χορτάζειν ἔλικας βόας ἔνδον ἔόντας·
- [451] ὥηδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν· "βόε δὸς καὶ ἄμαξαν· "
- [452] ὥηδιον δ' ἀπανήνασθαι· "πάρα δ' ἔργα βόεσσιν."
- [453] φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἄμαξαν·
- [454] νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδ'. ἐκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης,
- [455] τῶν πρόσθεν μελέτην ἔχεμεν οἰκήια θέσθαι.
- [456] εὗτ' ἀν δὴ πρώτιστ' ἄροτος θνητοῖσι φανῆη,
- [457] δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτός,
- [458] αὔην καὶ διερήν ἀρόων ἀρότοιο καθ' ὥρην,
- [459] πρῶτη μάλα σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
- [460] ἔστι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὕ σ' ἀπατήσει·
- [461] νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.
- [462] νειὸς ἀλεξιάρη παίδων εὔκηλήτειρα.
- [463] εὔχεσθαι δὲ Διὸς χθονίω Δημήτερί θ' ἀγνῆ
- [464] ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν,
- [465] ἀρχόμενος τὰ πρῶτα ἀρότου, δτ' ἀν ἄκρον ἔχέτλης

- [466] χειρὶ λαβὼν ὅρπηκι βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι
[467] ἔνδρυον ἐλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὅπισθε
[468] δμῶος ἔχων μακέλην πόνον ὀρνίθεσσι τιθείη
[469] σπέρμα κατακρύπτων εὐθημοσύνη γὰρ ἀρίστη
[470] θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.
[471] ὥδε κεν ἀδροσύνη στάχυες νεύοιεν ἔραζε,
[472] εἰ τέλος αὐτὸς ὅπισθεν Θλύμπιος ἐσθλὸν ὄπαζοι,
[473] ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια, καὶ σε ἔολπα
[474] γηθήσειν βιότου αἰρεύμενον ἔνδον ἔόντος.
[475] εὔοχθέων δ' ἵξει πολιὸν ἔαρ οὐδὲ πρὸς ἄλλους
[476] αὐγάσσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.
[477] εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπῆς ἀράψις χθόνα δῖαν,
[478] ἡμενος ἀμήσεις ὀλίγον περὶ χειρὸς ἔέργων,
[479] ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, οὐ μάλα χαίρων,
[480] οἵσεις δ' ἐν φορμῷ παῦροι δέ σε θηήσονται.
[481] ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο,
[482] ἀργαλέος δ' ἄνδρεσσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.
[483] εἰ δή κ' ὅψις ἀρόσης, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη·
[484] ἥμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
[485] τὸ πρῶτον, τέρπει δὲ βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
[486] τῆμος Ζεὺς ὅσι τρίτῳ ἥματι μηδ' ἀπολίγοι,
[487] μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὄπλὴν μήτ' ἀπολείπων·
[488] οὕτω κ' ὀψαρότης πρωφρότῃ ἴσοφαρίζοι.
[489] ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
[490] μήτ' ἔαρ γινόμενον πολιὸν μήθ' ὄριος ὅμβρος.
[491] πὰρ δ' ἦθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπαλέα λέσχην
[492] ὥρη χειμερίη, ὀπότε κρύος ἀνέρα ἔργων
[493] ἰσχάνει, ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλοι,
[494] μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
[495] σὺν πιενή, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζης.
[496] πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ, κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,
[497] χρήζων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
[498] ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
[499] ἡμενὸν ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.
[500] δείκνυε δὲ δμῶεσσι θέρευς ἔτι μέσσου ἔόντος·
[501] "οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς."
[502] μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἥματα, βουδόρα πάντα,
[503] τοῦτον ἀλεύασθαι καὶ πηγάδας, αἴ τ' ἐπὶ γαῖαν
[504] πιεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν,
[505] ὃς τε διὰ θρήκης ἵπποτρόφου εὐρέῃ πόντῳ
[506] ἐμπιεύσας ὄρινε, μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·
[507] πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας
[508] οὔρεος ἐν βήσης πιλνᾶς χθονὶ πουλυβοτείρη
[509] ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη·
[510] θῆρες δὲ φρίσσουσ', ούρας δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο·
[511] τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τῶν
[512] ψυχρὸς ἐών διάγησι δασυστέρων περ ἔόντων·
[513] καὶ τε διὰ ὥινοῦ βοὸς ἔρχεται οὐδέ μιν ἴσχει,
[514] καὶ τε διὰ αἴγα ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὕτι,
[515] οὕνεκ' ἐπηετανὰ τρίχες αὐτῶν, οὐ διάγησι
[516] ἵς ἀνέμου Βορέω τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησιν
[517] καὶ διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχροος οὐ διάγησιν,

[518] ἡ τε δόμων ἔντοσθε φύλη παρὰ μητέρι μίμνει,
[519] οὕπω ἔργα ίδυια πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
[520] εῦ τε λοεσσαμένη τέρενα χρόα καὶ λίπ' ἐλαίω
[521] χρισαμένη μυχή καταλέξεται ἔνδοθι οἴκου,
[522] ἡματι χειμερίω, δτ' ἀνόστεος δν πόδα τένδει
[523] ἐν τ' ἀπύρω οἴκω καὶ ἥθεσι λευγαλέοισιν·
[524] οὐ γάρ οἱ ἡέλιος δείκνυ νομὸν ὁρμηθῆναι,
[525] ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε
[526] στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει.
[527] καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὑληκοῖται
[528] λυγρὸν μυλιώντες ἀνὰ δρία βησσήντα,
[529] φεύγουσιν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
[530] οἵ σκέπα μαιόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι
[531] καὶ γλάφυ πετρῆεν· τότε δὴ τρίποδι βροτοὶ ίσοι,
[532] οὐ τ' ἐπὶ νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς οῦδας ὁρᾶται·
[533] τῷ ἵκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.
[534] καὶ τότε ἔσσασθαι ἔρυμα χροός, ὃς σε κελεύω,
[535] χλαῖνάν τε μαλακήν καὶ τερμίσεντα χιτῶνα·
[536] στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι·
[537] τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι
[538] μηδ' ὄρθαι φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα·
[539] ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοδὶς ἵψι κταμένοιο
[540] ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας·
[541] πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὅπότ' ἀν κρύος ὕδριον ἔλθῃ,
[542] δέρματα συρράπτειν νεύρω βοός, ὅφρ' ἐπὶ νῶτῳ
[543] ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην· κεφαλῆφι δ' ὑπερθεν
[544] πῆλον ἔχειν ἀσκητόν, ἵν' οῦσατα μὴ καταδεύῃ.
[545] ψυχρὴ γάρ τ' ἡώς πέλεται Βορέαο πεσόντος,
[546] ἡώος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
[547] ἀὴρ πυροφόροις τέταται μακάρων ἐπὶ ἔργοις,
[548] ὃς τε ἀρυσσάμενος ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,
[549] ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλη,
[550] ἄλλοτε μέν θ' ὕει ποτὶ ἐσπερον, ἄλλοτ' ἄησι,
[551] πυκνὰ Θρηϊκίου Βορέω νέφεα κλονέοντος.
[552] τὸν φθάμενος ἔργον τελέσας οἴκονδε νέεσθαι,
[553] μή ποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
[554] χρῶτα δὲ μυδαλέον θήη κατά θ' εῖματα δεύσῃ·
[555] ἀλλ' ὑπαλεύασθαι· μεὶς γὰρ χαλεπώτατος οὔτος,
[556] χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
[557] τῆμος τῶμισυ βουσίν, ἐπ' ἀνέρι δὲ πλέον εἴη
[558] ἄρμαλιῆς· μακρὰ γὰρ ἐπίρροθοι εύφροναι εἰσίν.
[559] ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
[560] ίσοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἡματα, εἰς δὲ κεν αὔτις
[561] γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἔνείκη.
[562] εὗτ' ἀν δ' ἐξήκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο
[563] χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡματα, δή ρα τότ' ἀστὴρ
[564] Ἀρκτοῦρος προλιπών ιερὸν ρόον Ωκεανοῖο
[565] πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλεται ἀκροκνέφαιος.
[566] τὸν δὲ μέτ' ὄρθογόη Πανδιονὶς ὥρτο χελιδῶν
[567] ἐς φάος ἀνθρώποις ἔφαρος νέον ίσταμένοιο·
[568] τὴν φθάμενος οἴνας περιταμένεν· ὃς γὰρ ἄμεινον.
[569] ἀλλ' ὅπότ' ἀν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἀμ φυτὰ βαίνη

- [570] Πληγάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκέτι οἰνέων,
[571] ἀλλ' ἄρπας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν·
[572] φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους καὶ ἐπ' ἡόα κοῖτον
[573] ὥρῃ ἐν ἀμήτου, ὅτε τ' ἡέλιος χρόα κάρφει·
[574] τημοῦτος σπεύδειν καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγινεῖν
[575] ὅρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
[576] ἡώς γὰρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἴσαν,
[577] ἡώς τοι προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου,
[578] ἡώς, ἡ τε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου
[579] ἀνθρώπους πολλοῖσι τ' ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.
[580] ἥμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ καὶ ἡχέτα τέττιξ
[581] δενδρέω ἔφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
[582] πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρη,
[583] τῆμος πιότατάι τ' αἴγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
[584] μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τοι ἄνδρες
[585] εἰσίν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
[586] αὐαλέος δέ τε χρώς ὑπὸ καύματος· ἀλλὰ τότ' ἥδη
[587] εἴη πετραίη τε σκιῇ καὶ βίβλινος οἶνος
[588] μάζα τ' ἀμολγαίη γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων
[589] καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μῆ πω τετοκυίης
[590] πρωτογάνων τ' ἐρίφων· ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
[591] ἐν σκιῇ ἔζόμενον, κεκορημένον ἥτορ ἐδωδῆς,
[592] ἀντίον ἀκραέος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπα·
[593] κρήνης δ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου ἡ τ' ἀθόλωτος
[594] τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ιέμεν οἶνον.
[595] διωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ιερὸν ἀκτὴν
[596] δινέμεν, εὗτ' ἀν πρῶτα φανῇ σθένος Ὡρίωνος,
[597] χώρῳ ἐν εὔαει καὶ ἔυτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
[598] μέτρῳ δ' εὖ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν· αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
[599] πάντα βίον κατάθηαι ἐπάρμενον ἔνδοθι οἴκου,
[600] θῆτά τ' ἄοικον ποιεῖσθαι καὶ ἄτεκνον ἔριθον
[601] δίζησθαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος·
[602] καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν, μῆ φείδεο σίτου,
[603] μῆ ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνήρ ἀπὸ χρήμαθ' ἔληται.
[604] χόρτον δ' ἐσκομίσαι καὶ συρφετόν, δφρα τοι εἴη
[605] βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἐπειτα
[606] δμῶας ἀναψῦξαι φίλα γούνατα καὶ βόε λῦσαι.
[607] εὗτ' ἀν δ' Ὡρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθη
[608] οὔρανόν, Ἀρκτοῦρον δὲ ἴδη ῥιδοδάκτυλος Ἡώς,
[609] ὡ Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς,
[610] δεῖξαι δ' ἡελίῳ δέκα τ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας,
[611] πέντε δὲ συσκιάσαι, ἔκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
[612] δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
[613] Πληγάδες θ' Ὑάδες τε τό τε σθένος Ὡρίωνος
[614] δύνωσιν, τότ' ἐπειτ' ἄρότου μεμνημένος εἶναι
[615] ὥραίου· πλειῶν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἴη.
[616] εὶ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ίμερος αἱρεῖ·
[617] εὗτ' ἀν Πληγάδες σθένος ὅβριμον Ὡρίωνος
[618] φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἡεροειδέα πόντον,
[619] δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θυίουσιν ἀγήται·
[620] καὶ τότε μηκέτι νῆα ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
[621] γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος ὡς σε κελεύω.

- [622] νῆα δ' ἐπ' ἡπείρου ἔρύσαι πυκάσαι τε λίθοισι
[623] πάντοθεν, ὅφρ' ἵσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
[624] χείμαρον ἔξερύσας, ἵνα μὴ πύθη Διὸς ὅμβρος.
[625] ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκῳ,
[626] εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροι·
[627] πηδάλιον δ' εὔεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
[628] αὐτὸς δ' ὠραῖον μίμνειν πλόον εἰς ὅ κεν ἔλθῃ·
[629] καὶ τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' ἐλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
[630] ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρηαι,
[631] ὃς περ ἐμός τε πατὴρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,
[632] πλωίζεσκ' ἐν νηυσί, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ·
[633] ὃς ποτε καὶ τεῖδ' ἥλθε πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
[634] Κύμην Αἰολίδα προλιπών ἐν νηὶ μελαίνῃ,
[635] οὐκ ἄφενος φεύγων οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὅλβον,
[636] ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἄνδρεσσος δίδωσιν.
[637] νάσσατο δ' ἄγχ' Ἐλικῶνος ὁῖζυρῇ ἐνὶ κώμῃ,
[638] Ἀσκρη, χεῦμα κακῆ, θέρει ἀργαλῇ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.
[639] τύνη δ', ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἶναι
[640] ὠραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
[641] νῆ' δλίγην αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτίᾳ θέσθαι·
[642] μείζων μὲν φόρτος, μείζον δ' ἐπὶ κέρδει κέρδος
[643] ἔσσεται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας.
[644] εὗτ' ἀν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν
[645] βούληαι χρέα τε προφυγεῖν καὶ λιμὸν ἀτερπέα,
[646] δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσθοιο θαλάσσης,
[647] οὕτε τι ναυτιλίης σεσοφισμένος οὕτε τι νηῶν.
[648] οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων εύρεα πόντον,
[649] εὶ μὴ ἐς Εῦβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ἢ ποτ' Ἀχαιοὶ
[650] μείναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
[651] Ἑλλάδος ἐξ ιερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα.
[652] ἔνθα δ' ἔγων ἐπ' ἄεθλα δαΐφρονος Ἀμφιδάμαντος
[653] Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα· τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
[654] ἄθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες· ἔνθα μέ φημι
[655] ὅμνων νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὡτώεντα.
[656] τὸν μὲν ἔγω Μούσηος Ἐλικωνιάδεσσος ἀνέθηκα
[657] ἔνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
[658] τόσσον τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυγόμφων·
[659] ἀλλὰ καὶ ὃς ἔρεω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοι·
[660] Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὅμνον ἀείδειν.
[661] ἡματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο,
[662] ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος, καματώδεος ὥρης,
[663] ὠραῖος πέλεται θνητοῖς πλόοις· οὕτε κε νῆα
[664] καυάξαις οὕτ' ἄνδρας ἀποφθείσειε θάλασσα,
[665] εἰ δὴ μὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
[666] ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλησιν ὀλέσσαι·
[667] ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
[668] τῆμος δ' εὐκρινέες τ' αὔραι καὶ πόντος ἀπήμων·
[669] εὔκηλος τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
[670] ἐλκέμεν ἐς πόντον φόρτον τ' ἐς πάντα τίθεσθαι·
[671] σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἴκονδε νέεσθαι
[672] μηδὲ μένειν οἰνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὅμβρον
[673] καὶ χειμῶν' ἐπιόντα Νότοιο τε δεινὰς ἀήτας,

- [674] ὅς τ' ὥρινε θάλασσαν δημαρτήσας Διὸς ὅμβρῳ
[675] πολλῷ ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
[676] ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν·
[677] ἥμος δὴ τὸ πρῶτον, ὅσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνῃ
[678] ἔχνος ἐποίησεν, τόσον πέταλ' ἀνδρὶ φανῆη
[679] ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ, τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα·
[680] εἰαρινὸς δ' οὔτος πέλεται πλόος· οὐ μιν ἔγωγε
[681] αἴνημ', οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστίν·
[682] ἀρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλά νυ καὶ τὰ
[683] ἀνθρωποι ρέζουσιν ἀϊδρείησι νόοιο·
[684] χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
[685] δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν· ἀλλά σ' ἄνωγα
[686] φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεστὸν ὡς ἀγορεύω.
[687] μηδ' ἐν νηυσὶν ἄπαντα βίον κοίλησι τίθεσθαι,
[688] ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι·
[689] δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πήματι κύρσαι·
[690] δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
[691] ἄξονα καυάξαις καὶ φορτία μαυρωθείη.
[692] μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
[693] ὥραῖς δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι,
[694] μῆτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων
[695] μῆτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὔτος·
[696] ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο.
[697] παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὡς κ' ἡθεα κεδνὰ διδάξης,
[698] τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἡτις σέθεν ἐγγύθι ναίει
[699] πάντα μάλ' ἀμφὶς ἴδων, μὴ γείτοσι χάρματα γήμης.
[700] οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληζετ' ἄμεινον
[701] τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὗτε κακῆς οὐ ρίγιον ἄλλο,
[702] δειπνολόχης, ἡ τ' ἄνδρα καὶ ἔφθιμόν περ ἐόντα
[703] εὕει ἄτερ δαλοῖο καὶ ὠμῷ γήραῃ δῶκεν.
[704] εῦ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εῖναι.
[705] μὴ δὲ κασιγνήτῳ ίσον ποιεῖσθαι ἔταῖρον·
[706] εἰ δέ κε ποιήσης, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξαι
[707] μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν· εἰ δέ σέ γ' ἄρχῃ
[708] ἡ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον ἡὲ καὶ ἔρξας,
[709] δὶς τόσα τείνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὔτις
[710] ἥγητ' ἔς φιλότητα, δίκην δ' ἔθελησι παρασχεῖν,
[711] δέξασθαι· δειλός τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
[712] ποιεῖται· σὲ δὲ μή τι νόος κατελεγχέτω εἶδος.
[713] μηδὲ πολύξεινον μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,
[714] μηδὲ κακῶν ἔταρον μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
[715] μηδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ
[716] τέτλαθ' ὀνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἔόντων.
[717] γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
[718] φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ιούσης·
[719] εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.
[720] μηδὲ πολυξείνουσαιτὸς δυσπέμφελος εῖναι·
[721] ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνῃ τ' ὀλιγίστῃ.
[722] μηδέ ποτ' ἔξ ἡοῦςδιὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
[723] χερσὸν ἀνίπτοισιν μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
[724] οὐ γὰρ τοί γε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
[725] μηδ' ἄντ' ἡελίου τετραμμένος ὁρθὸς ὁμιχεῖν,

- [726] αύτὰρ ἐπεί κε δύῃ, μεμνημένος, ἔς τ' ἀνιόντα,
[727] μὴ δ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
[728] μήτ' ἐν δῶῳ μήτ' ἐκτὸς δόδοι προβάδην οὐρήσης·
[729] ἐζόμενος δ' ὅ γε θεῖος ἀνήρ, πεπνυμένα εἰδώς,
[730] ἦ ὁ γε πρὸς τοῖχον πελάσας εὔερκεος αὐλῆς.
[731] μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθι οἴκου
[732] ἴστιν ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
[733] μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα
[734] σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
[735] μηδ' ἐπὶ κρηνάων ούρεῖν, μάλα δ' ἔξαλέασθαι.
[736] μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίρροον ὕδωρ
[737] ποσὶ περᾶν πρὸν γ' εὕξη ἰδὼν ἐς καλὰ ρέεθρα
[738] χεῖρας νιψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.
[739] ὃς ποταμὸν διαβῇ κακότητ' ἵδε χεῖρας ἄνιπτος,
[740] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
[741] μηδ' ἀπὸ πεντάζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
[742] αὖν ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.
[743] μηδέ ποτ' οίνοχόν τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν
[744] πινόντων ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.
[745] μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
[746] μή τοι ἐφεζομένη κρώξῃ λακέρυζα κορώνη.
[747] μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀνελόντα
[748] ἔσθειν μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐπὶ ποινή.
[749] μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γὰρ ἄμεινον,
[750] παῖδα δυωδεκαταῖον, ὃ τ' ἀνέρ' ἀνήνορα ποιεῖ,
[751] μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἵσον καὶ τούτο τέτυκται.
[752] μηδὲ γυναικείω λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι
[753] ἀνέρα· λευγαλέη γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
[754] ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἱθομένοισι κυρήσας
[755] μωμεύειν ἀίδηλα· θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσσά.
[756] μηδέ ποτ' ἐν προχοῆς ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων
[757] μηδ' ἐπὶ κρηνάων ούρεῖν, μάλα δ' ἔξαλέασθαι.
[758] μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γὰρ οὐ τοι λώιόν ἔστιν.
[759] ὥδ' ἔρδειν· δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην.
[760] φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται κούφη μὲν ἀεῖραι
[761] ὥεια μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
[762] φήμη δ' οὐ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἤντινα πολλοὶ
[763] λαοὶ φημίζουσι· θεός νύ τις ἔστι καὶ αὐτή.
[764] ἡματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος εὖ κατὰ μοῖραν
[765] πεφραδέμεν δμώεσοι τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
[766] ἔργα τ' ἐποπτεύειν ἥδ' ἀρμαλιὴν δατέασθαι.
[767] αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος,
[768] εὗτ' ἀν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν.
[769] πρῶτον ἔνη τετράς τε καὶ ἐβδόμη ἱερὸν ἡμαρ·
[770] τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ·
[771] ὀγδοάτη δ' ἐνάτη τε δύω γε μὲν ἡματα μηνὸς
[772] ἔξοχ' ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι·
[773] ἐνδεκάτη δὲ δυωδεκάτη τ' ἄμφω γε μὲν ἔσθλαι
[774] ἡμὲν δῆς πείκειν ἥδ' εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι·
[775] ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' ἄμεινων·
[776] τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
[777] ἡματοῖς ἐκ πλείου, ὅτε τ' ἵδρις σωρὸν ἀμάται·

- [778] τῇ δ' ἵστὸν στίχασαι γυνὴ προβάλοιτό τε ἔργον.
[779] μηνὸς δ' ἵσταμένου τρεισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
[780] σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
[781] ἔκτῃ δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν,
[782] ἀνδρογόνος δ' ἀγαθή· κούρῃ δ' οὐ σύμφορός ἐστιν
[783] οὕτε γενέσθαι πρῶτ' οὕτ' ἀρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
[784] οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἔκτη κούρῃ γε γενέσθαι
[785] ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μῆλων,
[786] σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήιον ἥπιον ἥμαρ·
[787] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέοι δ' ὅ γε κέρτομα βάζειν
[788] ψεύδεά θ' αίμυλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
[789] μηνὸς δ' ὁγδοάτη κάπρου καὶ βοῦν ἐρίμυκον
[790] ταμνέμεν, ούρῆας δὲ δυωδεκάτη ταλαεργούς.
[791] εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέω ἥματι, ἵστορα φῶτα
[792] γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἔσται.
[793] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρῃ δέ τε τετράς
[794] μέσση· τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
[795] καὶ κύνα καρχαρόδοντα καὶ ούρῆας ταλαεργοὺς
[796] πρηνύνειν ἐπὶ χείρα τιθείς· πεφύλαξο δὲ θυμῷ
[797] τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἵσταμένου τε
[798] ἄλγεα· θυμοβορεῖν μάλα τοι τετελεσμένον ἥμαρ.
[799] ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθ' εἰς οἴκον ἄκοιτιν
[800] οἰωνοὺς κρίνας οὖ ἐπ' ἔργυματι τούτῳ ἄριστοι.
[801] πέμπτας δ' ἔξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπά τε καὶ αἰνά·
[802] ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν
[803] ὄρκον γεινόμενον, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
[804] μέσση δ' ἐβδομάτη Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
[805] εὗ μάλ' ὀπιπεύοντα ἔυτροχάλω ἐν ἀλωῇ
[806] βάλλειν, ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμῆια δοῦρα
[807] νήιά τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
[808] τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
[809] εἰνὰς δ' ἡ μέσση ἐπὶ δείελα λώιον ἥμαρ·
[810] πρωτίστη δ' εἰνὰς παναπίμων ἀνθρώποισιν.
[811] ἐσθλὴ μὲν γάρ θ' ἡ γε φυτευέμενη ἡδὲ γενέσθαι
[812] ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί, καὶ οὕποτε πάγκακον ἥμαρ.
[813] παῦροι δ' αὔτε ἵσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
[814] ἄρξασθαι τε πίθου καὶ ἐπὶ ζυγὸν αύχένι θεῖναι
[815] βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι,
[816] νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἴνοπα πόντον
[817] εἰρύμεναι· παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσιν.
[818] τετράδι δ' οἶγε πίθον· περὶ πάντων ἱερὸν ἥμαρ
[819] μέσση· παῦροι δ' αὔτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
[820] ἡοῦς γεινομένης· ἐπὶ δείελα δ' ἐστὶ χερείων.
[821] αἴδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὅνειαρ·
[822] αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὐ τι φέρουσαι.
[823] ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἵσασιν.
[824] ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
[825] τάων εύδαιμων τε καὶ δλβιος δις τάδε πάντα
[826] εἰδῶς ἐργάζηται ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
[827] ὄρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.